

Proč jsi ho sem pouštěla?

Měsíc po derniéře *Podivného případu se psem*, který se na Malé scéně ve dvoře Východočeského divadla Pardubice úspěšně hrál čtyři sezony, představila Kasha Jandáčková na velké scéně Městského divadla svou *Maryšu*. Tedy Maryši, neboť hlavní hrdinku vrcholného dramatu bratří Mrštíků režisérka na jevišti fyzicky rozdvojila.

I tentokrát spolupracovala se scénografem Jánem Terebou, který vytvořil jednoduchou scénu s opulentním, nízko nad jevištěm zavěšeným, tíhu zodpovědnosti evokujícím stropem, představujícím modro-zlatě malovanou nebeskou klenbu, a do slunečními paprsky orámovaného otvoru zavěsil zvon. Inspirován jednáním postav tak lidské zvyklosti, nutící Maryšu k nešťastnému sňatku, povýšil na božský řád a zdůraznil tragičnost Maryšina osudu. V témže metaforickém duchu komunikují i tradičně naddimenzované kostýmy Petry Vlachynské: především sukně Lízalky a Strouhalky, snažících se Maryšu provdat, jež kopírují tvar zvonu coby symbol sešňěrované morálky a absolutní pokory, kterou by podle nich měla Maryša jako každá žena přijmout. Jenže i jim koukají zpod sukní tenisky značky Adidas, prozrazující, že je domluvený sňatek jen hloupou, zkostnatělou tradicí, kterou se ženy snaží zuby nehty udržet, ačkoli vlastně samy tak úplně nevědí proč.

V metaforickém duchu komunikují i tradičně naddimenzované kostýmy Petry Vlachynské. Jindra Janoušková a Petr Dohnal. Foto: Michal Hančovský

Nejvýraznějším inscenačním gestem je nicméně ono rozdvojení hlavní hrdinky: před sňatkem ztvárňuje mladou, revoltující Maryšu plnou ideálů Eliška Jechová v modrých šatech s bílým srdcem na prsou, po svatbě ji ovšem vystřídá zatvrzele stoická Martina Sikorová v černých šatech, na prsou přeškrtnutých bílým X na znamení rezignace na vlastní štěstí. Mladická láska a touha po životě v ní však přeci jen nadobro neuhaslý, což se ukáže ve chvíli, kdy se vrátí Franček a spolu s ním i původní představitelka Maryši, takže její někdejší milý komunikuje s oběma Maryšami zároveň. Eliška Jechová navíc v témže kostýmu přebírá i repliky Rozáry a chvíle, kdy se na ni vdaná Maryša oboří, proč pustila Francka do domu, tak představuje vyvrcholení fyzicky zhmotněného sváru, odehrávajícího se uvnitř Maryši. Ačkoli tak žádná z hereček nemá možnost ztvárnit onen výsostně dramatický oblouk postavy, scénicky jde o působivě a neotřelě řešení.

Barevnou stylizací lidových motivů mi inscenace vzdáleně připomněla podobně vydařený Topolův Konec masopustu, rovněž jedno z mála českých skutečně nadčasových dramát, který v Pardubicích před sedmi lety inscenoval Břetislav Rychlík. V případě Maryši mi však některé kostýmy přišly až příliš polopatické a kýčovitě (Lízalka má na sobě jupku s obrázkem srně a Strouhalka mikinu s podobiznou opice) a dohromady tvořily poněkud překombinovanou, roztrfštěnou směs. Spolu s benevolentním přístupem k zastaralému nářečí hry, jež herci kombinují se současnou hovorovou češtinou, nikoli vždy podle jednotného klíče, a osvěžující choreografií Martina Talagy nicméně eklekticismus inscenace přibližuje hru širokému publiku a dle premiérových ovací vestoje ji pravděpodobně čeká dlouhý život.

- Autor: [Kateřina Kykalová](#), publikováno: 29. června 2023